

Slēptā plastmasa: neredzamais piesārņojums mums apkārt

Slēptā plastmasa ir plastmasa, kas atrodas produktos vai vidē, kur to vismazāk sagaidām. Atšķirībā no acīmredzamiem plastmasas priekšmetiem (piemēram, pudelēm vai maisiņiem), slēptā plastmasa bieži ir iestrādāta citos materiālos, paslēpta produktos vai sadalījusies mikroplastmasā — padarot to grūti pamanāmu un gandrīz neiespējamu atdalīt. Daudzi “pārstrādājami” produkti patiesībā netiek pārstrādāti, jo tie satur jauktus materiālus (piemēram, laminētus iesaiņojumus, ar plastmasu pārklātus kartonus vai slēptus oderējumus).

☺ Diemžēl produktus ar slēpto plastmasu nevar pārstrādāt vai atdalīt tā, lai plastmasu varētu apstrādāt atsevišķi. Vienīgais risinājums — izvairīties no šādiem produktiem vai izvēlēties alternatīvas, kas marķētas kā “bez plastmasas” vai “pārstrādājama plastmasa”.

🌿 Biežākie slēptās plastmasas avoti

1. Ikdienas lietas

☕ **Tējas maisiņi:** Daudzi komerciālie maisiņi tiek aizzīmogoti ar polipropilēna plastmasu. Izvēlies beramo tēju vai zīmolus ar marķējumu *plastic-free*.

👕 **Apģērbs:** Sintētiskie audumi — poliesters, neilons, akrils un spandekss — ir izgatavoti no plastmasas. Mazgājot šos audumus, ūdenī nonāk mikrošķiedras.

👉 **Košļājamā gumija:** Lielākā daļa mūsdienu gumiju ir izgatavotas no sintētiskās gumijas — plastmasas veida.

☐ **Mitrās salvetes un autiņi:** Bieži satur plastmasas šķiedras, pat ja tiek reklamēti kā “noskalojami”.

✦ **Spīdumi:** Parasti veidoti no sīkiem plastmasas daļiņu (PET vai PVC) fragmentiem, kas rada mikroplastmasas piesārņojumu.

■ **Pārklāti papīra izstrādājumi:** Kafijas krūzītes, čeki un daži papīra šķīvji satur plānu plastmasas kārtiņu, kas padara tos nepārstrādājamus.

2. Pārtikas iepakojums un trauki

☐ **Tetra pakas:** Lai gan tās izskatās kā kartons, tās bieži satur plastmasas un alumīnija slāņus.

☐ **Konservi:** To iekšpuse bieži ir pārklāta ar plastmasas sveķiem (nereti ar BPA sastāvu).

🍷 **Plastmasas oderējumi:** Sastopami brokastu pārslu kastēs, čipsu maisiņos un saldētās pārtikas iepakojumos.

3. Dārzā un ārpus telpām

🌱 **Komposta maisi:** Daudzi ar uzrakstu “bioloģiski noārdāms” joprojām satur plastmasu, ja vien tie nav patiesi kompostējami.

❑ **Augsne un mēslojumi:** Daži rūpnieciskie maisījumi satur sintētiskas vielas vai mikroplastmasu.

❑ **Puķu podi un paplātes:** Pat melnos plastmasas podus bieži nav iespējams pārstrādāt.

4. Personīgās higiēnas un skaistumkopšanas līdzekļi

❑ **Skrubji un pilingi:** Daži joprojām satur mikrogranulas, lai gan daudzās valstīs tās ir aizliegtas.

❑ **Zobu pastas:** Senāki vai neregulēti zīmoli var saturēt mikroplastmasu tīrīšanas efekta radīšanai.

💡 **Sejas maskas un kosmētika:** Spīdumi, sejas maskas un daži dekoratīvās kosmētikas produkti satur plastmasas elementus.

🌍 Slēptā plastmasa ir visur — piemēram, tā izklāj alumīnija bundžu un papīra krūzīšu iekšpusi, un pat daži tējas maisiņi ir daļēji izgatavoti no plastmasas.

👉 Uzņemies izaicinājumu — atrod trīs slēptās plastmasas priekšmetus savās mājās un nākamreiz, kad pērc jaunu, izvēlies versiju *bez plastmasas*!